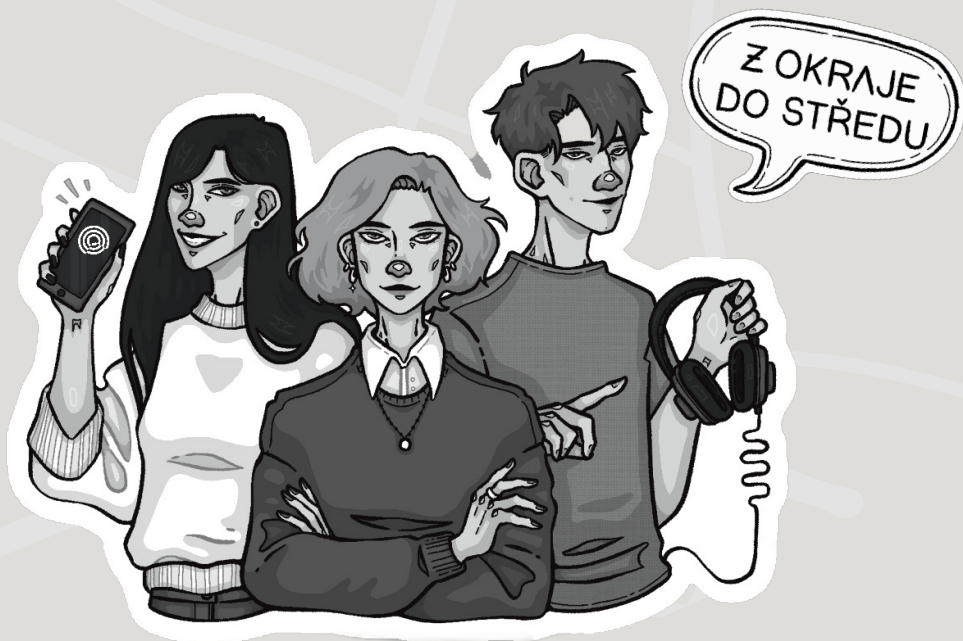

Tour de Galleries

Tour de Galleries

Milí návštěvníci stezky!

Držíte v rukou tištěného průvodce k audio stezce Z OKRAJE DO STŘEDU. Jedná se o přepsaný scénář (i se scénickými poznámkami), který návštěvníci audiostezky slyší ve sluchátkách. Může vám pomoci...

1. ... když potřebujete přesně vědět, o čem stezka je a jestli se hodí pro vaši skupinu
2. ... když vás láká si naši hru naživo přehrát
3. ... kdyby vám došla baterie v telefonu.

Pokud průvodce využijete, ponechte si jej. Jinak jej prosíme vraťte na konci stezky **na pokladně Domu umění.**

→ O PROJEKTU

Tour de Galleries je projekt studujících Katedry výtvarné výchovy PED MUNI Brno. Vznikl pro festival Brno Art Week z potřeby propojit výtvarné umění v galeriích a ve veřejném prostoru města.

První stezka Z okraje do středu vede z vyloučené lokality na Cejlu do centra města. V živém dialogu kluka a holky, Broni a Broni, upozorňuje na místa, kde docházelo nebo stále dochází ke střetu kultur či názorů na využití veřejného prostoru města. Stezka startuje v Muzeu romské kultury, provede účastníky Káznicí, mezi murály Městské galerie na Bratislavské a končí v Domě umění města Brna.

Druhá stezka (Ne)Galerie začíná před vitrínovou galerií Umakart a končí v Artotéce Moravské galerie. Prostřednictvím neformálního dialogu dvou studentek, Broni z Brna a Sloni ze Slovenska, seznamuje návštěvníky s místy pro prezentaci výtvarných děl, které se vymykají zažitému způsobu vystavování v galeriích. Účastník stezky se dozví např. o nejmenší, nejdrzejší, pojízdné či opuštěné galerii. A na závěr procházky si z Artotéky může vypůjčit některé z děl.

VŠECHNY PODROBNOSTI

➔ PRO KOHO JE STEZKA URČENÁ?

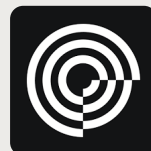
Stežka je vhodná pro školní skupiny od 2. stupně ZŠ, rodiny, jednotlivce i širokou veřejnost. Trvá přibližně **90 minut**.

➔ CO S SEBOU?

SLUCHÁTKA

*NABÍTÝ TELEFON
SE STAŽENOU
APLIKACÍ ECHOES.*

TUTORIÁL PRO
SPUŠTĚNÍ STEZKY
(IOS)

TUTORIÁL PRO
SPUŠTĚNÍ STEZKY
(ANDROID)

➔ JAK NA TO?

1. Stáhněte si aplikaci ECHOES do svého telefonu.
2. Po stažení aplikaci otevřete. Ihned se vám ukáží stezky ve vašem okolí.
3. Pomocí lupy vyhledejte „Tour de Galleries – z okraje do středu“. Můžete si ji do svého telefonu stáhnout. Díky tomu budete mít přístup ke stezce i v offline režimu.
4. Na místě startu klikněte na tlačítko „spustit“.
5. Začněte stezku. Nepospíchejte. Užijte si to!

➔ KDY JE OTEVŘENO?

Stezku si můžete projít zdarma kdykoliv mimo pondělky do konce června. Svou návštěvu ohlašte předem **v Muzeu romské kultury** na pruvodce@rommuz.cz, +420 778 761 848, a **v Káznici** na david@tripitaka.cz, +420 725 741 376.

➔ SLEDUJTE NÁS

Instagram
[@tour_de_galleries](https://www.instagram.com/tour_de_galleries)

Facebook
Tour de Galleries

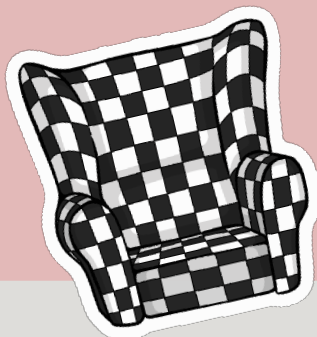
➔ KONTAKTY

Lívia Čellárová
+421 949 163 525

tourdegalleries@gmail.com

OBSAH

➔	VŠECHNY PODROBNOSTI	4
➔	SEZNAMTE SE	7
0	ZAČÍNÁME	8
1	MRK	9
2	PLÁČEK POD PLATANY	12
3	KÁZNICE ŽIJE!	15
4	KÁZNICE A MARIE	17
5	HURÁ, DO VÍRU CEJLU!	21
6	MĚSTSKÁ GALERIE	22
7	BROUK ZA SPACÁKEM	24
8	TO JE ÚLET!	29
9	NEZAPOMEŇ SE ROZHLÉDNOUT	32
10	(MŮRA)LNÍ RETROSPEKCE	33
11	BROŇO!	34
12	STEJKOVÝ ZÁKUSEK	36
13	ČESÁNÍ V PARKU	38
14	DUCHAMPION	40
15	FUCHSIONÁLNÍ POHÁDKA	42
16	PROSTOR OSVOBOZUJE	45
➔	AUTOŘI	50

SEZNAMTE SE

BROŇA & BROŇA JSOU KAMARÁDI ZE ŠKOLY.

Broňa je zvědavá a baví ji umění, Broňa je trochu zdrženlivější týpek a nenechá se jen tak něčím strhnout. Nebojí se věci zkritizovat a uzemnit. I když jsou různí, baví je spolu objevovat divná místa a taky své objevy sdílet s ostatními!

➔ JSTE NA STARTU

1. Otevřete si aplikaci Echoes a v ní otevřete stezku Z okraje do středu.
2. Nasadte si sluchátka a klikněte na tlačítko START
3. Svoji pozici na trase můžete sledovat na mapce (pokud se audio přeruší, zkontrolujte, jestli jste nevyšli z namapované zóny)

Přejeme zásadní zážitky!

ZAČÍNÁME

AUDIO 00

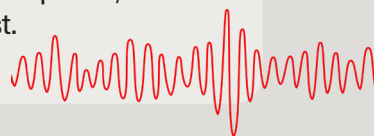
● Halooo, halooo, jsi tady? Skvělé! Slyšíš teďka můj hlas ve sluchátku?

■ Co to má jako bejt?

● Klídek, jen naši společnou procházku pomocí aplikace předáme i ostatním. Hustý, ne? Představ si, že se účastníš takové pouliční výpravy...

■ A jak to jako funguje?

● Poslouchej... Milý účastníku, aplikace funguje na principu snímání tvé polohy pomocí GPS a sama spouští zvuky v určitých oblastech. Na místa tě budeme hlasově navigovat. Čeká tě celkem **sedm zastavení, na kterých budeš řešit drobné výzvy**. Aby ti nic neuniklo, doporučujeme ti ponechat si po celou dobu procházky sluchátka (nebo alespoň jedno) nasazená. Tato stezka tě provede po místech, kde se mísí a potkávají různé kultury, názory a vyhřezává z toho umění. Stezka vede z pomyslného sociálně vyloučeného okraje do středu. Do středu Brna. Buď vnímavý, měj oči na štopkách, uši na sluchátkách. To je to nejlepší, co si můžeme odnést.

- Mrkáš na drát, co? Mrkáme na MRK...
  - Mrkáme na co?
- No... Mrkáme na muzeum... **Muzeum romské kultury!**
Zkráceně MRK.
  - A co to jako má být?
- To je místo, kde dnes začíná naše trasa. Pojd' se klidně podívat dovnitř. Trochu ti to tady ukážu.

 AUDIO 01

MRK

- No neloudej se. A polez už do toho prvního patra. Dnes se sem podíváme jen na chvíli. Dopředu ti ale říkám, že to tu rozhodně stojí za delší návštěvu.
  - (*ironicky*) Hmm, to jsem teda zvědavěj...
- Zíráš, ne? Díky těm zrcadlům to tu vypadá mnohem větší, než je. Ale pojd' dál!

● Tohle muzeum bylo založeno v devadesátých letech minulého století. Nějaký čas to trvalo, než se rozrostlo do dnešní podoby. Dnes ale disponuje asi 30 000 sbírkovými předměty!

■ Třicet tisíc, to už je celkem pěkná sbírečka.

● To teda jo. Tahle expozice se nazývá „**Příběh Romů**“ a v rámci ní se podíváme po stopách Romů, ale to nejen teda v čase, ale i v prostoru.

■ Počkej, počkej, jak to myslíš „v prostoru“?

● No, jako tak, že Romové nejsou původně evropští obyvatelé. Pravděpodobně k nám prý připutovali až z Indie.

■ A to šli celou tu dobu jako pěšky? Nebo snad jeli touhleťou károu?

● Jo, Romové zpravidla kočovali na koňských povozech. Na chvíli se někde usadili, rozdělali stany, nabrousili místním nože, okovali kopyta, a než se stihli zamilovat, putovali zase jinam.

■ Hele, Broňo, ta vychytaná kovadlina...

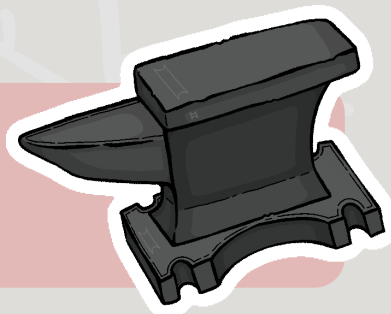
● Jo, cestovní mobilní verze; lehká a zabodnutelná do země.

■ Super...

ÚKOL 1

**DOKÁŽEŠ V MUZEU NAJÍT
CESTOVNÍ KOVADLINU?**

● Neber ji!... Bože... no... Romové byli děsně zruční a kromě vykovaných hřebíků a řetězů dělali krásný náušnice a náhrdelníky...

● Ale romská kultura samozřejmě nekončí u hmotných věcí. Romové byli vždy skvělí tanečníci, hudebníci a dokázali kde komu učarovat. Možná i proto to u nás neměli nikdy jednoduché.

■ Myslíš jako to cestování?

● Mám na mysli spíš jejich kočovný život v Evropě jako obecně. Časem se začaly před městy objevovat výstražné cedule, které zakazovaly vstup tulákům, Židům, ale právě i Romům!

■ To je fakt hrozný. Víš, někdy mám trochu pocit, jako bychom k podobným zákazům neměli daleko ani dneska.

● Nenávist k nim se tak vystupňovala, že během druhé světové války byli posíláni hromadně do koncentračních táborů. Na území Čech a Moravy se jich po skončení války vrátilo domů ze zhruba 6,5 tisíce pouze něco málo přes 600.

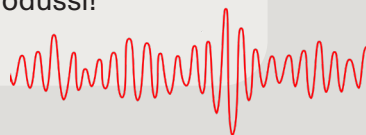
■ To je fakt hrozný. Úplně mě z toho mrazí.

● Jo. Ale jak říkáš, Romové to bohužel nemají jednoduché ani dneska. Často nejsou ve většinové společnosti prostě přijímáni. No ale nicméně! (*náhlá změna v hlase, důrazně*) I právě proto vzniklo tohle muzeum, které může být jedním z mnoha mostů mezi našimi kulturami a mohlo by pomoci ke vzájemnému...

■ (*přeruší Broňu a budovatelsky s posměškem dořekne za ni*) ... pochopení a obohacení! Mluvíš jak moje matka – učitelka. Ta mě ostatně taky nechápe. A já nechápu ji...

● No a není to právě ono? Pochopení přece nepříjde samo. Prvně se musíš zajímat. Co nejvíc se dozvědět. A ne se jen spokojit s tím, že prostě „komunikace nefunguje“.

■ No právě. Nezajímat se je o tolik jednodušší!

PLÁČEK POD PLATANY

 AUDIO 02

● Tak tady žijí Romové dnes, na Cejlu, neboli v brněnském Bronxu.

■ *(pohrdavě)* WOW, nevidím jedinej oheň ani koně.

● Přestaň. Napadá tě něco, co si Romové ze své tradiční kultury přenesli?

■ Popravdě, vidím spíš to, o co přišli... Hmmm. Normální ulice, podobně jak jinde, možná je tu venku víc živo...

● Jasně, jedna z věcí co Cejl odlišuje od tábora kočovníků jsou právě ty zdi a ulice. Přes plátno stanu se na sousedku volá jinak než přes zeď nebo ulici!

■ Natož když tu jezdí auta a šaliny.

● Hmm, no, brněnští Romové přišli původně převážně ze Slovenska, kde už byli zvyklí žít usedle, ale rozhodně žili komunitně, spolu. Víc venku než uvnitř. Původní tábory nebo romské osady mívaly náměstíčko. No, něco prostě jako plácek pro rozvíčku na stanovém táboře...

■ Ty máš ale příměry...

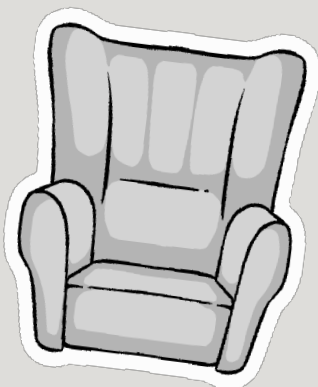
● No koukej, díky iniciativě **Kateřiny Šedé** se povedlo právě na tomto místě přerodit parkoviště v obyvatelné veřejné náměstíčko – říká se mu „**Plácek pod platany**“! A od té doby, co tu nestojí auta, tak ten menší platan, tady tendlencten, co vypadal, že uschne, rozkvetl.

■ *(vesele)* Asi jako tenhle gauč! Hehe. *(po odmlce zamyšleně)* Hele a ta Katka Šedá, ta je taky Romka?

● Ne, proč?

■ Že jim ten táborovej buzerplac, teda, to přirozené místo pro setkávání *(posměšně)*, vnutil někdo odjinud. Nebo tu snad bydlí?

● Ne, ani tu nebydlí. Je to světově slavná výtvarnice z Líšně. Většinou se věnuje právě takovým místům, kde to v prostoru mezi lidmi nějak drhne, pustne, odcizuje se a místním chybí nadhled nebo ten nápad... Nebo prostě energie ke změně.

- Je fakt, že ty křesla...
- A co s nima? Že křesla běžně nevidíš venku?
  - Přesně. Je to takový venkovní obývací. *(motivačně ke třídě)* Pojdme si je vyzkoušet! Ten z vás, kdo má nejsilnější hlas...
  - Co zase blbneš?
- Počkej, nezapomeň, že nás slyší...
  - ... Ty královno, je to tu hlídáný, co? Sice obývací, ale odposlechy jako za komoušů.
- Ale vůbec ne. Že nás prostřednictvím aplikace slyší třeba ta školní skupina.
  - Jen jestli.
- Šmarja, tak znova. Ten z vás, kdo má nejsilnější hlas, začne zpívat písničku. Třeba „Tancuj tancuj vykrúcaj“ nebo nějakou takovou, jakou zná. Ostatní krouží a tancují kolem křesel. Když zpívat přestane, musíte si rychle sednout na křeslo. Jedno křeslo – jeden zadek. Po každém kole jedno křeslo vyřadíte ze hry a taky ty, co svůj zadek neumístili. Poslední zadek na posledním křesle vyhrává. Tak jo! Jděte na to! Teď si na chvilku raději sundejte ta sluchátka a schovejte mobil. Další zvuk se objeví naproti u vstupu do Káznice.
- Tancuj, tancuj vykrúcaj!

ÚKOL 2

**ZAHRAJ SI SE SVÝMI
KAMARÁDY HRU O KŘESLA**

KÁZNICE ŽIJE!

AUDIO 03

- Chce se ti čurat, žes tak zrychlila?
- Musíme spěchat, než to zboří!
  - To já bych si spíš sednul.
- Tak to je ono, tady sedělo fakt dost lidí. Skuteční zločinci, ale také dobří lidé nepohodlní režimu.
  - Vedeš mě do vězení?
- Neee, do **Káznice**. Jako vězení to už nefunguje, neboj. Dneska sem chodí lidi dobrovolně. Třeba tvořit nebo se dívat. Romové i neromové. Je to prostě jako takové unikátní propojení kultur, oborů, minulosti a současnosti a chápeš. Hele ale, že tys tu ještě nebyl na koncertě?
  - Tak barák na divadlo nebo koncerty si představuju trochu jinak. Tyjo, úplně vidím titulky: „Brno zavřelo kulturu do šatlavy!“

- Brno se spíš nemůže rozhodnout, jestli Káznice držet jako památku, nebo s tím místem něco fakt dělat.

- Peníze, co?

- Taky. Ale pár nadšenců tu ukazuje, že Káznice může žít i bez velkých peněz.

- Prozatím. Pak to tu zavřou a k pietě nespravedlivě zavřených přibudou nespravedlivě propuštění...

- *(ke třídě)* Tak, zazvoň na zvonek u vchodu a řekni: „Chci na popraviště!“ *(zvolání)* Pokud ti nikdo neotevře, vyprav se sem někdy v sobotu třeba sám, stojí to za to!

KÁZNICE A MARIE

AUDIO 04

■ *(šeptem)* Broňo...

● Co je?

■ Pssst.

Gestapák: *(hlasitě, důrazně)* Schnell, schnell, schnell, Maria! Setz dich hin und sprich! Wer war das?

■ *(stále šeptem)* Někdo tu mluví, slyšíš?

G: Verstehst du? Sprich doch!

● Mluví? *(chvíli poslouchá)* Já ne-neslyším nic.

G: *(německý akcent)* Tys mi nerozuměla?! Chceš to snad zopakovat česky?!

■ *(stále šeptem)* Ted! Copak ty to neslyšíš?

G: Víím, že mě slyšíš. Tak už mluv, nebo... !

- Hele, Broňo, nevím úplně o čem mluvíš...

G: ... seš si jistá?! Potom víš, co tě čeká...

- ... ale tohle je silný místo, hodně se toho tady stalo. A fakt dost nepřeknýho...

G: Ještě máš noch jedna poslední příležitost zachránit si život. Mluv, Marie! Mluv!

- Možná...

G: Čekám... no tak!

- Možná slyšíš zdi...

G: Jako bych hrách házel na stěnu! Tschechische Schlampe, hm!

- Možná právě tady za druhé světové války vyslychalo gestapo Marušku Kudeřikovou. Má tady pomník, nebo spíš torzo pomníku. Od Pavla Karouse.

G: (zvuk sekery a výkřik)

- *(polonepřítomně, stále šeptem)* Nepromluvila...

- Ano, byla velmi statečná. Studentka. Nikoho neprozradila. *(odmlka, zamyšlení)* A kolik jí vlastně vůbec bylo, když ji popravili? *(Broňa neodpovídá, je slyšet povzdech)* Tak pojď, projdeme si to tady, klidně mlčky.

- Jako vězni.

- Ale jdi, ty. Zase to tak neproživej.

- Myslíš, že žijeme tak, abychom se nemuseli stydět, že kvůli nám, kvůli naší svobodě, umírali lidé? Jako třeba Marie?

● No hele, věznice tu byla jen nějakých 176 let. Potom prostory využíval například Moravský zemský archiv. To už není tak ponurý. A v posledních asi dvaceti letech to tu patří městu Brnu. Dnes tu probíhají společné jamy romsko-neromských muzikantů, módní přehlídky, jsou tu ateliéry umělců. No a taky se tady všichni potkávají na každoročním Ghettofestu...

■ Mně přeci nemusíš přesvědčovat o prospěšnosti spolkových aktivit zezdola, z iniciativy lidí, kteří chtějí něco dělat, klidně dobrovolnicky a s nadšením! To má smysl.

● Tak co tě potom žere? Chtěl bys snad z tohohle toho udělat nějaký památník? Muzeum?

■ Ale vůbec ne, tos mě nepochopila. Myslím, že nejlepším památníkem místa nesvobody je právě takový otevřený svobodný prostor.

● No a ty by sis vybral takové místo na tvoření?

■ A ty by sis vybrala takové místo na tvoření?

(odmlka)

- Ty, Broňo, myslíš, že nám ještě nezdrhli, že nás ještě poslouchají?

- Se jich zeptej.

- A vlastně proč ne. Tak jo. Hele, vy! Mám pro vás takovou malou výzvu. Najdi si na nádvoří nějaké místo a vyjádři živou sochou to, jak se tu cítíš. (*odmlka*) V prostoru vytrvej tak dlouho, než sochu vytvoří všichni ve tvé skupině a pak si dejte ještě společně minutu ticha sochy. Buď i ty – „současný“ – na chvíli součástí této živé historie.

- HISTORIE ŽIJE!

- Tady říkají spíš KÁZNICE ŽIJE. Tak díky, že ses zapojila! Zapojil. Zapojilo. Zapojili. No to je jedno.

- A kam dál?

- Teď se vrátíme na ulici a dáme se doleva po Bratislavské.

ÚKOL 3

UDĚLEJ ŽIVOU SOCHU. A MINUTU VYDRŽ.

■ Hurá do víru Cejlu!

- Jdeme Bratislavskou. Nejdřív mineme zastavárnu, pak opravnu aut a potom stále vpřed!
- Vidíš tenhle světle zelený dům? Je na něm malba dvou mužů. Jmenujou se **Jean a Pierre**.
  - To mi nic neříká. Jsou slavný, že jsou tu namalovaný? Vypadají spíš jako úplně obyčejní chlápci, které mineš běžně na ulici. Jdou vůbec spolu? Kde asi bydlí? A kam asi jdou?
- To si můžeš právě domyslet ty sám. Co je ale jisté, že jdou na opačnou stranu než my dva.
- Hele, Broňo, ještě se odtud podívej na Káznici z boku. Bublinama ji pomaloval street artista **Timo**.

■ Není on jen taková legenda, Broňo? Připisují se mu celkem ostrý zásahy do billboardů politiků a finančníků, trefy do myšlení lidí a nemocného veřejného prostoru stejně jako lyrické básničky na obrubnicích...

● Kdepak, on fakt žije. Minimálně jako ta Káznice.

■ Seš vtipná.

● No, však počkej. K Timovi se taky ještě dostaneme.

MĚSTSKÁ GALERIE

 AUDIO 06

● (*nadšeně*) Hele, Broňo! Rozhlídni se, jsou všude. Koukají na nás pěkně z výšky.

■ (*s despektem*) Vypadají trochu jako kérky na budo-
vách. Každá je jiná. A je to vlastně legální? Po baráčích
se přeci běžně nesmí sprejovat...

● To souhlasí. Ale pak jsou plochy vyloženě vyhrazené pro gra-
ffiti, kde můžeš v klidu sprejovat za dne, no a nebo taky plochy,
pro které se malba přímo objedná.

■ Graffiti na objednávku!?

● Jo! A říká se jim murály. Ale od slova můra to asi nebude.

- A třeba zrovna jo! Podívej, ve slovenštině, ale i v českých nářečích, znamená slovo „múr“ zeď. Murár je zedník. A múra má mimikri – sedá si na takovouhle zeď, aby se jí křídly podobala...
- ... takže vlastně kresbou svých křídel pro nás komentuje okolní prostředí!
  - Přesně.
- (*smích*) To je hodně zdařilý, ale taky hodně ulitlý výklad.
  - Tak mi řekni, jestli to teda víš, kdo stojí za tím, že sem ty murály přilétly.
- Vim! **Martin Reiner**. Nakladatel a básník. Ale Brňané pro to hlasovali v anketě.
  - A neměl by to malovat spíš nějaký umělec?
- On to Martin Reiner spíš jen jako zorganizoval. Různí uznávaní výtvarníci a výtvarnice poskytlí návrhy a souhlasili s tím, že realizaci na zdi provede profesionální firma. Ale když se na to vlastně jako ptáš, zní mi vlastně ironicky, že tak vzniklo i dílo street artisty **Tima**, který na zdi maluje úplně běžně.
  - Asi nechtěl profesionálům kazit rukopis...
- Spíš mohl díky tomu zůstat v utajení hezky doma.
  - To je trochu bizár, ne? Ale tak... myslet si o tom můžu, co chci... Hmm, a můžu se taky přihlásit s nápadem na dům? ... Jaká jsou vlastně pravidla?
- No jako na webu městské galerie bohužel nenajdeš, podle jakého klíče jsou díla vybírána, a vlastně ani jestli bude nějaká další fasáda k dispozici. Přesto si myslím, že je to fajn způsob, jak přitáhnout lidi do této lokality.
  - (*opatrně*)... Může být...

• No, teď každopádně mineme několik průjezdů: důležité výkupní místo **ŠROŤÁK** a potom narazíme na **spacák**.

■ Šroták? Spacák? Začínáš rýmovat? To ten Reiner?

• Ne, vážně hej, podívej. Jé, hele, další murál je přímo před náma. Tenhle navrhla **Eva Koťátková a Jan Brož**.

■ Ten se mi líbí, ale...

• Ale co?

■ Nevím. Proč zrovna spacák? O žádnýho bezdomovce jsem tu ještě nezakopl, na rozdíl třeba od nádrů.

• Romové jsou jako rodina. Pomáhají si, drží spolu. Bratrance bez peněz nenecháš spát na ulici, vezmeš ho domů.

- Vidíš, další z věcí, co si Romové zachovali.
- No a hlavně spacák přeci nemusí být znamení bezdomovce. Může třeba odrážet, já nevím, třeba jen nějakou emoci, uzavřenost nebo tíseň nebo bezpečný úkryt.
- Kdepak. Tady to bude spíš nebezpečný...
- Snad nemyslíš...
  - Počkej, nech mě domluvit. Nebezpečně rychle se to tu mění. Tušíš, kolik asi stojí v obchodě s designovým nápisem „Chleba“ chleba?
  - Hm, ne asi. Máš pravdu. Dost se to tu poslední dobou mění. No, donedávna to byla skoro vyloučená lokalita, teď se tu budují kanceláře a obchody, developeři skupují staré byty a rekonstruují je na nové, až luxusní. Na nájem v nich však má jen málokdo z původních obyvatel.
  - Tomu se říká gentrifikace.

● Tyjo hej jo, máš pravdu! No a konkrétně jde o gentifikaci této brněnské lokality, no a je o ní natočený dokument „**Komu patří město**“. Jo, tak se to jmenuje.

■ Takže... Romové budou muset zase kočovat?
Nasadilas mi brouka do hlavy.

● Timova „**Brouka Brňáka**“?... Koukej! Tady na tý žlutý fasádě vpravo.

■ Mh, to je dobrá můra – tenhle brouk! To by ho Brno mohlo používat jako logo (*směje se tomu*)... už vidím ty orazítkovaný papíry na úřadech, (*užívá si tu představu*) brouci všude...

● (*směje se tomu*) A úřednice z toho lezou po zdi... hehe...

■ (*poměřuje si ho zrakem*) ... No, ale teda namaloval bych ho na ten barák trochu menší... takhle velký je takový moc... (*hledá slova*)

● Takový moc reprezentativní? Víš, to asi chtěli.

- Broňo, možná ještě nakoukneme tady vlevo za roh.
  - (čte) Kórnerova... ale toho znám! Vladimír Kórner je spisovatel a scénárista. Spolupracoval na skvělých filmech s Františkem Vláčilem.
- Tak to nebude on. Tahle ulice se jmenuje podle **Richarda Kórnera**. Nacističtí okupanti ho za účast v odboji umučili v Osvětimi.
  - Co máš pořád s tím gestapem?
- Heeej, s Kórnerem jsi začal ty; já ti chtěla ukázat galerii, která tu sídlí. Takový svěží vítr na brněnské umělecké scéně. Pojd' hele, je to kousek; v půlce téhle ulice. Jmenuje se **Cejla**.
  - Aha, jakože Cejl je místní muž a Cejla jeho nevěsta, co přijela z centra? Svatba, co má spojit území a rody... Hm, organizátoři se vztahují k místu, to určitě grantové komise ocení...

● No tak teď si nejsem úplně jistá, jak to myslíš. Ale Cejla skutečně přitahuje lidi z centra sem, kam by jinak neměli důvod zajít. A tím, že galerii si jde prohlédnout přes velkou výlohu, seznamuje se současným uměním i ty místní, kteří by jinak za uměním vůbec nešli; ani do centra, ani nikam za dveře. Peníze z grantů si rozhodně zaslouží.

■ To máš asi pravdu. Hele, někdy se můžeme domluvit a zajít sem společně na vernisáž. Co říkáš, Broňo?

● Tak fajn. Ale teď zpátky za murálama do Bratislavské! (*motivačně mluví k třídě*) Třido, najdi tam dům, který je zároveň nový i starý, rozbitý i opravený, kde se vedle sebe vyskytuje současnost i minulost.

(*pauza, už ke Broňovi*)

● ... No a ty stojíš proč...?

■ To mám hledat jako i já?

● No jasně! Do toho! Hele vracíme se na Bratislavskou, jsem říkala. Šupky šupky.

TO JE ÚLET!

■ Tradá, to bude tady ten žlutej na rohu! Super, vždycky se mi strašně líbí, když na starých barácích, který byly opravený, nechají kousek toho původního. Jako když je třeba někde vidět kousek fresky; nebo jako tady ty reliéfy.

● Hej ne asi! Taky to mám mega ráda. Takový jako vzkaz z minulosti. A hele, podívej, támhle na té zelenkové budově je další murál.

■ Připomíná mi to ten výtah, co o něm mluví Kluci z Prahy. Nikdy nezastavuje, musí se do něj odvážně vskočit. Páternoster se mu říká.

● Jo. Přesně. A je po něm pojmenovaný i tenhle ten obraz – dílo brněnského výtvarníka **Milivoje Husáka**. Ty jednotlivé budky tam mají reálné proporce; vypadá, jako by tam fakt mohl být.

■ Jo, na tu fasádu bez oken se to fakt hodí. Vypadá to, jako by tu ten starobylý výtah opravdu mohl jezdit – btw, kdyby ses tím chtěla někdy fakt projet, tak můžeš na magistrátu města Brna. Tam je takový výtah stále v provozu.

● Tyjo hele! A co je támhleto? Koukni, támhle na druhé straně na zdi. To jsou **křídla!!!**

■ Další murál?

● Tohle je asi spíš „spontál“ – pojd' si je vyzkoušet! Tady se můžeš stát vyloženě součástí díla! Hihi, koukej! Jak vypadám?

■ Jestli čekáš, že řeknu „jako anděl“, tak to teda neřeknu. Je to trochu kýč, ne?

● Možná... ale zase je to takové přirozené umění zdola...

■ Jako že murály jsou nahoře...

● Ty seš protivnej. Ne. Ale vlastně jako taky. K murálům tady vzhlížíme, je to takový designový, profi, odměřený, nesáhneš si. Ale tohle udělal někdo jen tak, protože se mu prostě chtělo. A je to interaktivní – jako že ti, kterým se to líbí, se můžou s křídly třeba vyfotit. Vyzkoušej si je taky, Broňo! Já ti udělám fotku na instagram.

- V žádném případě. Nenechám se tady uměním manipulovat.
- Heeeej... křídla jsou přeci symbolem svobody! *(přesvědčujícíce)*
  - Záleží na tom, jestli křídla ovládáš ty, nebo ony tebe. Tyhle evidentně tebe. *(Broňa Broňu strká ke křídům)* Co děláš, nestrkej do mě?!
- Tak vidíš! Sedí ti krásně! Ještě kousek doprava... tááák. A netvař se tak. No! Tvař se... nebesky... ale nehejbej se furt, počkej... Počkej! Poč-počkej?! Kam jako letíš?! *(Broňa odletěl i s křídly pryč)*

ÚKOL 4

VYFOŤ SE S KŘÍDLY. PŘI SDÍLENÍ NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH NEZAPOMEŇ OZNAČIT @TOUR_DE_GALLERIES

● Hustý... nechápu... on fakt odletěl... A já to ani nenatočila. Kruci! To by byl teprv post. To by bylo úplně instastoryčko... A pak že nás umění nepovznáší!... (*uchechtne se vlastnímu vtípku*) To je fakt úlet. A mě tu nechal, sobec. To je typický. Že jsem ho k těm kříd-
lům vůbec vedla. Něco si pustím, ale až přejdu tady tu křižovatku.

NEZAPOMEŇ SE ROZHLÉDNOUT

 AUDIO 09

● U křižovatky ale ještě zůstaneme. Zkusíš se podívat i napravo od ní? Hledej... velkou budovu. Tak velikou, aby se na ni vešla další malba. Nikam nemusíš chodit, hele. Jen se rozhlídni. Máš? Paráda. Povedlo se ti najít všechna díla městské galerie na naší trase. Tohle poslední se jmenuje „**Tep města**“. Je trochu zvláštní, jako by lidé, nábytek i nádoby byly přes sebe. Teď se ti přes sebe nejspíš vrší všechny ty malby, který byly vidět po cestě, já vim, já to chápu. Dobrý je si o tom povídat. S někým to... no jako... no sdílet no. Achjo! Ten Broňa! Křídla blbý! Ale kdo mohl tušit...! Vždyť to byl jen obraz. No a zkus si ty obrazy v hlavě poskládat a vzpomenout si, kolik jich vlastně bylo. Bylo to těžké? Bylo to snadné? Pak můžeš se mnou dál. Rovně křižovatkou směrem ke Kolišti, kde třeba čeká zas něco jiného.

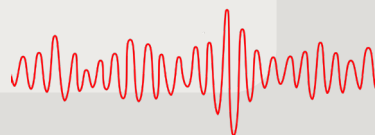
(MŮRA)LNÍ

AUDIO 10

RETROSPEKCE

• A vy, vy jděte taky rovně – až k semaforu. Tady to budete mít složitě. Auta vlevo, vpravo, šrumec; kam jenom s očima. Dám ti pár nápověd, kam se dívat. Vlevo máš dlouhou řadu budov. Uvidíš i vzrostlý strom. Tam zapátrej očima. Vidiš? Tam, na štítu úrazové nemocnice? Vypadá jak nějaká pravěká skalní malba! Uřízlej kůň... a na něm stojí jezdec, který má nedaleko k úrazu. To je trochu tematický k té úrazovce, že? (*učechnutí*) Původně malý obrázek výtvarníka **Františka Skály** nese název „**Osudové ohlédnutí**“. I ty se budeš muset ještě chvíli ohlížet a rozhlížet, než najdeš všechno, co tě ještě čeká. A pozor, ohlídni se, až budeš přecházet. Ať se ti to nestane osudným.

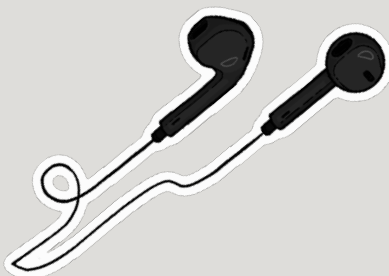
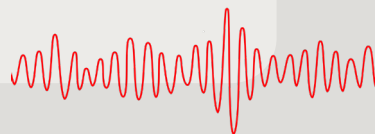

BRŮŇO!

 AUDIO 11

- Kam koukáš, Broňo? Když budeš koukat jen pod nohy, tak na tý procházce nic neobjevíš!
- *(překvapeně, zaskočeně)* Cože?! Ty jsi tady?
  - A kde bych měl jako být?
- *(uráženě)* Ulítl jsi. Na kýči... totiž, na křídlech. Hele nechme toho, jo? Stejně už jdu domů.
  - Domů? Co blázníš? Teď přijde funkcionalismus!
- Tak funkcionalismus je mi fuk.
  - Fuk? Chtělas říct Fuchs, ne?
- *(zasmání)* Okey, tak to bylo dobrý. Míříš k **Zemanově kavárně** od **architekta Bohuslava Fuchse**. Jasný, když se řekne funkcionalismus, je to v Brně především Fuchs. To ví každej, ne. No a známý je i po světě.

- Jsem rád, že ses chytla, žes mi neuprchla!
- Myslíš Úprka...?
  - Neuprchla!
- Jakože... **Franta Úprka!**
  - Jo táák! (*protáhne*) Oko za oko, zub za zub. Dobře, je to 1:1. Ááá! Už ho vidím; schovaný je tu, že by si ho člověk ani nevšiml. Ale řekni mi, co se ti na tom sousoší líbí? Jak se vůbec jmenuje, „**Poutníci**“?
- Hm hm, jo, no, Franta Úprka je takový folklorně-secesní modernista. Je vlastně úplně na místě, že jeho „Poutníky“ potkáváme ještě před tou radikálnější funkcionalistickou modernou. Podívej se na ty ruce, postavy jsou živé ve výrazu a přitom jsou tak jako hmotné, jako by sochař přiznával samotný surový kámen, z něhož se socha rodí. Jako u Rodina! Francouzský sochař Auguste Rodin, víš ne, tak on měl tady u nás výstavu v roce 1902 a naše umělce velmi ovlivnila.
  - Slyšel jsem, že tihle „Poutníci“ původně dotvářeli prostor před Domem umění, ale nechali je odputovat roku 1948 až sem, když se budova rekonstruovala.
- Hmm, tak pojd', k Domu umění nejspíš taky doputujeme, ale lákal jsi mě na **Zemanovu kavárnu!** Tak jdem tam! Přiznávám, že malý dortíček u kávy by mi nevadil.

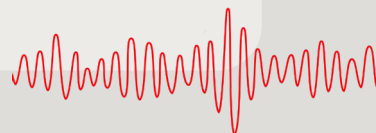

STEJKOVÝ ZÁKUSEK

 AUDIO 12

- Přiznávám, že malý dortíček u kávy by mi nevadil.
  - No, víš, ono se sem dnes chodí asi spíš na steaky...
- Do kavárny? Do kavárny na steaky?! Tak hele, já vím od babičky, že sem chodila na větrníky a špičky!
  - To ale chodila spíš jinam.
- Tak prrr, hou hou hou. Uznej, Broňo, že mi asi těžko můžeš upřesňovat informace o mé vlastní rodině.
  - Já ti ale upřesňuju informace o **Zemanově kavárně**. Podívej se dolů. Najdeš základní kámen této budovy?
- Počkej, ukaž...

● Základní kámen z roku 1994? No tak to mají naprosto určitě špatně! Vždyť funkcionalismus tu byl už před sto lety, asi jak ta moje babička...

■ To je základní kámen téhle REPLIKY! Původní Zemanova kavárna stála na místě, které v šedesátých letech muselo ustoupit Janáčkovu divadlu. Nová kavárna byla slavnostně otevřena tady, ke stému výročí narození jejího architekta Bohuslava Fuchse. Takže v březnu 1995.

● Hm. Takže místo špiček steaky. Místo dvacátých devadesátky. A sem máme někoho vodit?

■ Ale Broňo, stavba samotná pořád mluví čistým funkcionalistickým jazykem. Stejným jako banka na Svobodáku, jako hotel Avion na České nebo pošta na nádraží.

● *(stále zklamaně)* Asi tomu jazyku nerozumím.

■ *(stále nadšeně, přehlíživě edukativně)* Přeci forma následuje funkci! Krásné je to, co je funkční! Jsou to zpravidla železobetonové stavby, velmi strohé; takové hranaté kostky betonu bez dekorací, bez zdobných prvků. A nejhustější jsou ta pásová okna!

● Takže špička nebude. *(smutně)*

■ Hele, je to významný místo. Koukni, tady na zemi je dokonce značka BAMu, to znamená, že Zemanova kavárna...

● ... Zemanova steakárna...

■ Hele nech si toho... Zemanova kavárna je zařazena do Brněnského architektonického manuálu. Ten si můžeš prohlídnout v Domě umění. Nebo koukni na web.

ČESÁNÍ V PARKU

 AUDIO 13

- Prosimtě kašli na špičku.
- Hm.
  - Podívej tady na Koliště, právě nám nabízí jednu pořádnou špičku – dopravní!
- (*smířlivě*) Ty seš blbej. Ale tak, ale tak jo, máš pravdu hele, třeba tenhle park je skvělej! (*romantizuje*) Jsem ráda, že jsou v Brně místa, kde se dá procházet mezi stromy a dělat, jako že nejsem ve městě. Taky sem tak rád chodíš?
  - Jako já?
- Jo?
  - Většinou to tady raději jen proběhnu. Nebo si tu spíš jako tak odskočím. Počkej chvilku... (*zvuk pramínku čůrku*) Jooo, jinak až na ty auta a všechny ty lidi, naprostá divočina... (*ironicky*)

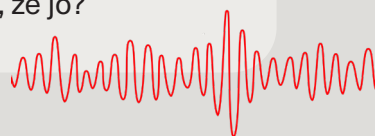
● Myslím, že je důležité vnímat, kde se galerie a další kulturní instituce nacházejí. Taky tě to vždycky láká víc, že jo, když je prostředí kolem pěkné a příjemné, ne? (*hrozně namotivována*) A tak teďka si to vyzkoušej. Takže hele: jen zavři oči a vnímej tu přírodu. A nadechni se a teďka vydechni... (*nadechuje, vydechuje*).

■ Ty ses normálně ocitla až někde mimo civilizaci na čerstvém vzduchu. Ale joo. Proč ne. (*trochu znuděně*) Až na to, že se tu válej odpadky, možná někdy i lidi... Hele pojď radši dál, tady tenhle si furt očichá (*nejistě*) k svačině? V sáčku?... Bezvadný! Ale buď tady někteří navíc zkameněli, anebo je to tu plný soch. Podívej tam na tuhle v před námi, jak si češe vlasy!

● (*lehce vychytralé zasmání se*) Taky že se jmenuje „**Česající se dívka**“! Vytvořila ji **Sylva Lacinová**. Hele nepřijde ti zajímavé, že se o téhle soše skoro nemluví? Lacinová byla sochařka minulého století, která se jako jedna z mála žen pustila do monumentálního sochařství. Víš, že její učitel byl **Vincenc Makovský**? Ten udělal mnoho soch tady v Brně, u Domu umění je třeba taková ta **busta maršála Malinovského**...

■ Slyšel jsem, že Makovský nechtěl do svého ateliéru přijímat ženy, protože mu přišlo, že je to pro ně až příliš náročné.

● Celkově to pro ženy nebylo v takovém prostředí jednoduchý. Proč by ale ženy něco takového taky nezvládly, že jo?

ÚKOL 5

**INSPIRUJ SE ČESAJÍCÍ SE DÍVKOU
A UČEŠ SI VLASY.**

DUCHAMPION

 AUDIO 14

- Podívej, Broňo! Sochařství vždycky nemusí být o těžké práci s dlátem a kamenem. Tohle je moje nejoblíbenější socha tady v parku.
- Co? Tohle u toho stromu? Počkej, to je umění?
  - Vidíš, podobně se před více než sto lety ptali lidé, když viděli v galerii pisoár nebo právě takovýchle sušák na láhve od **Marcela Duchampa**.
- Ajo, jasně! Už vím! Duchampův pisoár znají všichni, nebo ne? Prostě vzal nějakou už hotovou věc, třeba z kuchyně, ze záchoda nebo odněkud, a dal ji do galerie. Tím věc získala jiný význam, diváci o ní přemýšleli v jiných souvislostech a bylo to hustý.
  - Přesně. I když se věc sama svým tvarem nezmění, vidíme ji jinak. Sochař tak netvaroval věc, ale naše vidění.

- Takže autorem je taky Duchamp?
  - Ne. Slovenský umělec Monogramista **T. D.**, vlastním jménem **Dezidér Tóth**, ale tohle dílo vzniklo podle díla Marcela Duchampa.

- Počkej, tak to je trošku jako to... divný, ne? Zopakovat Duchampův vtíp. Vždyť to je tak jednoduchý, nemyslíš?
  - Sama jsi přece před chvílí řekla, že tím, že se věc dostane do jiných souvislostí, stává se něčím jiným. A tou věcí, která se mění, tady není ani tak fyzický sušák na láhve jako spíš naše znalost toho ikonického Duchampova díla. Duchampův sušák se stal uměním přenesením do galerie. Monogramistův „**Dušák**“ se stal uměním vynesením z galerie ven.

- Ahaaaa. Jakože Duchamp zbavil sušák jeho užitkové funkce. Ale Monogramista tomu sušáku užitkovou hodnotu zase vrací tím, že ho nechává chránit strom. Ježiš to je dokonalý!
  - Takže už se ti taky líbí?

- To jo, ale vždyť jsem si ho tam skoro ani nevšimla. Nepřijde ti vůbec škoda, že takové podnětné dílo, vtipné a vážné zároveň, s aktuálním poselstvím, je tady v podstatě schované tam kdesi v parku, kterým ty například jen probíháš?

- Když se otočíš, vidíš **Dům umění** zezadu. Naše stezka vede dál po cestičce k jeho hlavnímu vchodu.

ÚKOL 6

**VYMYSLI, K ČEMU DALŠÍMU
MŮŽE „DUŠÁK“ SLOUŽIT?**

FUCHSIONÁLNÍ POHÁDKA

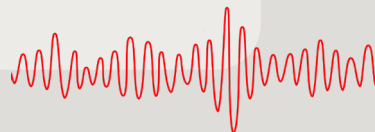
AUDIO 15

- Tak tady je. **Makovského maršál Malinovskij!** (*jako v Pelíškách*)
  - Tak co? Už vidíš ten funkcionalismus? (*úsměvně*)
- Kde? Totiž ANO!
  - Tak vidíš. Ale abychom byli spravedliví, svoji roli tu hraje i secese.
- Kdo zase se češe!?! (*dělá humor*)
  - Ale ne, secese!
- Tak secesi tu fakt nevidím. Ale tak přece jen tady na terase stála původně mytologická socha (*napínavě*), která měřila čtyři metry a měla kolem sebe devět kentaurů.

- Kentaurí jsou zase v módě. Třeba ten původní návrh někdo zase vytáhne na světlo...
- No, to zas raději ne. Ale tak přece jen jsem si na ten funkcionalistický jazyk zvykla. Odkdy je teda, počkej, Dům umění funkcionalistický?
  - Secesní stavba byla za druhé světové války poškozena a její rekonstrukce se v roce 1946 ujal právě **Bohuslav Fuchs**. Ten očistil fasádu od těch kentaurů a další dekorativní výzdoby a zaoblené stěny vyměnil za celohrnatou budovu. Navíc asi před patnácti lety proběhla další rekonstrukce pod vedením architektů Hrušových.
- Tak počkej, Fuchs, nebo Hrušovi?
  - Obojí. Pořád je to především Fuchs, jen trochu upravený.
- No a nevadila Fuchsovi tady ta busta maršála Malinovského? Chápu, že maršál není kentaur, ale přece...
  - Fuchs naopak zřejmě uvažoval o spolupráci právě se sochařem Vincencem Makovským. Všimni si tady té ženy, která se rádoby myje v kašně. Kašna je ten zarostlý květináč vpravo od vchodu...
- Ajooo! To je fakt kašna? Tyjo, další sedící žena! Takže „Poutníky“, které jsme potkali u kavárny, teď nahradila tato žena v kašně, která není v provozu...? K čemu je nám kašna, která není v provozu?
  - A k čemu nám je kašna, která v provozu je, hm?
- Koukni ale na celý tenhle prostor před galerií... Proč myslíš, že se o to město nestará? Vždyť revitalizovat tuhle plochu a celé Koliště by tomu tak pomohlo... Vždyť by to krásně propojilo celé Brno a nekladly by se rozdíly mezi jednotlivými částmi města. Teď to akorát odděluje Cejl od centra...

- Nějaké návrhy vznikají...
- Ale asi to není tak důležité, co?
  - Co vím, tak celkem hezky ironicky na tenhle aktuální stav reagoval umělec **Tomáš Ruller**. Ten když měl v Domě umění svoji výstavu, instaloval tady na ten plácek před schodištěm dětský nafukovací bazének s vodotryskem.
- Aha?! Vidíš, Broňo, taky mu přišlo dobrý mít kašnu v provozu!
  - Jestli chceš, bazének ti sem klidně donesu.
- Jeeeee, i s vodotryskem?
  - Jistě! Ne, teď ale vážně – město schválilo návrh úpravy celého tohoto prostoru i v propojení s parkem. Má to být investice za sto třicet melounů a počítá se i s mělkou fontánkou s mlžícími tryskami...
- A nemlžíš mi tady jenom?
  - Pokud nemlží vedení města... Návrh architektonicko-krajinářské úpravy vytvořil ateliér M2AU.
- Mrkej na ten znak nad vchodem! Vystihla bych ho jedním slovem: Proměnlivost! (*zvolat*) Protože... proměňuje se jako výstava v této galerii, chápeš.
  - Jo, ten se mi líbí moc! Oproti tomu, jak vypadají běžný loga, tak tady se mění barva i tvar. Navrhli ho studenti. Základem loga je dvanáct barevných kružnic, které symbolizují dvanáct hodin. Podle jejich postavení se generuje tvar a barva loga.
- A já už jdu dovnitř, jdeš se mnou?

PROSTOR OSVOBOZUJE

DŮM UMĚNÍ
MĚSTA BRNA

 AUDIO 16

- Hm... je to tu velké a prázdné... Když to srovnám s muzeem, kde teda naše cesta začínala. Člověk je tu před uměním maličký. Jako by se tu jen vystavovalo a ani nepočítalo s tím, kdo se na to vystavené dívá.

- Prostor osvobozuje! To by ti jistě řekl i **Mies van der Rohe**, další funkcionalista světově proslulý třeba i naší **brněnskou Vilou Tugendhat**.

- No, mě naopak stísňuje. Velký prostor uvnitř budovy na mě působí velikášsky. Drtí mě svou velikostí jako malého červa a myslím, že to dělá vědomě; má mě asi ohromit.

- Řekl bych, že tady má naopak poskytnout spoustu volného a ničím nerušeného prostoru pro umění. A protože umělecké dílo může mít velikost krabičky od sirek, ale třeba taky třech na sobě stojících slonů, tak je tu potřeba. Ohromit by tě pak mohlo spíš to umění, kterému slouží.

- Jestli není past v tom, jak říkáš „prostor ničím nerušený“.
  - Jo, to беру. Dřívější ideál galerie, čili velký čistý bílý prostor – takzvaná „white cube“, dnes není v kurzu. Umělci teď svým uměním mnohem raději vstupují do různých vztahů s prostředím. Nechtějí umění vyloučit z běžného světa. To ale přeci neznamená, že zavřeme málo navštěvované galerie! Umění není byznys, jen aby reagovalo na poptávku...

- To říkáš hezky. Ale na druhou stranu, co je to „běžný svět“? Ten, na jehož podobě se shodne většina? Strom, šalina, auto... A je součástí běžného světa bazén za domem, nebo není, když ho každý nemá?
  - Ano, i k tomu je umění, aby pomáhalo promýšlet naši skutečnost. To, v čem a jak žijeme.

- Možná je to teda v tom, kdo sem chodí.
  - Teď asi narážíš na to, že na výstavy umění chodí jen další umělci; podobně jako na básnická čtení jen další básníci, a že je to tedy taková uzavřená elitářská skupina...

- No, elitářská nevím, ale uzavřená asi jo.
  - Dům umění organizuje spoustu dalších aktivit, a těma se snaží oslovit kohokoliv. Vezmi si třeba sochy v ulicích, teď se to jmenuje Brno Art Open. Je to takový festák, během něhož narazíš na umění běžně cestou do školy nebo na kebab, i když za ním nejdeš cíleně.

- Já vím, jenže někdy ani nepoznáš, že je to umění, i když do něj, jak říkáš, narazíš.
  - Vždycky není důležité uvědomit si, že je to umění. Někdy stačí, že se něco stane, že něco vidíš, že máš zvláštní zážitek... O to přeci jde umělci i divákovi!

● Takhle řečené to zní dobře, ale jistá si fakt nejsem. Navíc jsme uvnitř Domu umění a ty myšlenkama furt utíkáš ven.

■ Dobře, tak jinak. Když tady vystavovala umělecká skupina „**Rafani**“, využili její členové Dům umění jen jako zdroj elektřiny pro vývařovnu a její zázemí. Venku před vchodem v provizorních podmínkách vydávali jídlo a pití kolemjdoucím. Do samotného Domu umění vůbec nevstoupili. Při vernisáži rozdali místním romským dětem spreje a řekli jim, aby na stěnu galerie nastříkali barevná kola.

● To je super!

■ Záleží prostě na každém umělci, jak pracuje, co chce právě vyjádřit a co k tomu potřebuje. Dům umění je tím svobodným podporujícím zázemím.

● Tak tady bych skončila, než se to zvrtně v nějaké PR téhle instituce a dostaneš tady nabídku pracovat. Zníš jako reklamní banner.

■ To bych tě bral na výstavy pořád! Pojd', zeptáme se, jestli nás nepustí zadáčo nebo alespoň s nějakou slevou, když jsme sem dotáhli celou tuhle velkou skupinu!

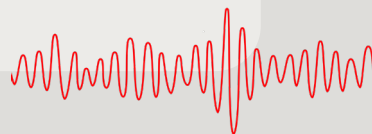
● Ok. Počkej. Jaký je to heslo? „Chci na popraviště“? Ne, to druhý na co slyší u pokladny je, jo už vím, je to tohleto: „**Chci na výstavu, jdeme Tour de Galleries!**“ To je vono. Jo.

CHCI NA VÝSTAVU,
JDEME
TOUR DE GALLERIES!

SOUTĚŽ!

- A řeklas jim, že můžou vyhrát?
- Tak ale výhra je snad už to, že došli až sem, ne? Ale okey...
- *(reklamním hlasem)* Takže, děcka, když napíšete na papírek, které místo nebo dílo na celé téhle stezce vás nejvíc zasáhlo...
  - Počkej, jak to myslíš „zasáhlo“?
- Jako se jich to dotklo, jako že to s nima prostě hejblo.
  - ... Jo ták...
- ... Co vás tedy nejvíc zasáhlo a potom připišete k odpovědi svůj email...
  - ... A vhodíte ho u pokladny do boxu označeného Tour De Galleries...
- ... **Tak na konci června na facebooku vyhlásíme, koho jsme vylosovali!**
  - Tadaada tadaaaaa!
- Tak a teď si dej věci do šatny a už pooojď na tu výstavu, Broňo.
  - Ještě si potřebuju odskočit, ale hned jsem u tebe, Broňo.
- No a vy ostatní na nás nečekejte a běžte si užít tu výstavu.

ÚKOL 7

NAKRESLI SI VLASTNÍ MURÁL!

AUTOŘI

Hlasy průvodců: Sarai Moštková (CZ i ENG) a Dominik Skřička (CZ), Marek Veselka (ENG), Tomáš Chalupský (CZ i ENG)

Scénář: studující Katedry výtvarné výchovy programu Galerijní pedagogika a zprostředkování umění: Dominik Skřička, Jana Zháňalová, Petra Melicherová, Anna Březinová, Tereza Kuhejdová, Sarai Moštková, Lívía Čellárová

Odborné konzultace: Petr Kovář, Ondřej Horák, David Oplatek, Veronika Lucassen, Andrea Kaňkovská, Viktoria Pardovičová, Marika Kupková, Silvie Šeborová

Grafický návrh a sazba knížky: Adéla Hospodková, Tereza Soldánová

Ilustrace: Jana Zháňalová

Grafické prvky, logo: Lenka Trtilová

Fotografie: Tereza Soldánová, Anna Grošová, MRK

Programování aplikace Echoes: Lívía Čellárová

Překlad do angličtiny: Natálie Brenkusová

Korektury: Natálie Brenkusová, Sarai Moštková

PR a soutěž: Anna Jelínková, Aneta Morávková, Dorota Krupová

Poděkování: Jana Nedomová, Tomáš Chalupský, Ondřej Stejskal

Supervize: Marta Kovářová

Tour de Galleries

Vydala: KVV PED MUNI vlastním
nákladem, 1. vydání.

© KVV PED MUNI,
Tour de Galleries 2025

PROJDĚTE SI TAKÉ
TRASU (NE)GALERIE!

BAVILA TĚ NAŠE STEZKA? PROJDI SI TAKÉ TRASU (NE) GALERIE, KTERÁ ZAČÍNÁ PŘED VITRÍNOVOU GALERIÍ UMAKART A KONČÍ V ARTOTÉCE MORAVSKÉ GALERIE. TRASU NAJDETE TAKÉ V APLIKACI ECHOES.

QUATRO PRINT

MUNI Katedra
PED výtvarné
výchovy

Brno Art
Week

TIC BRNO ←

 MINISTERSTVO
KULTURY

B | R | N | O

PROJEKT SE USKUTEČŇUJE
ZA FINANČNÍ PODPORY
STATUTÁRNÍHO MĚSTA BRNA.

Plácek pod platany

Brnox

Muzeum
romské
kultury

Káznice

Městská galerie

Bratislavská
Komenského

Cejla

Křídla

Tour de Galleries

Chleba

Poutníci

Zemanova stejkárna

Česající se dívka

Duchampion

Dům umění města Brna

Maršál Malinovskij

Z OKRAJE
DO STŘEDU

